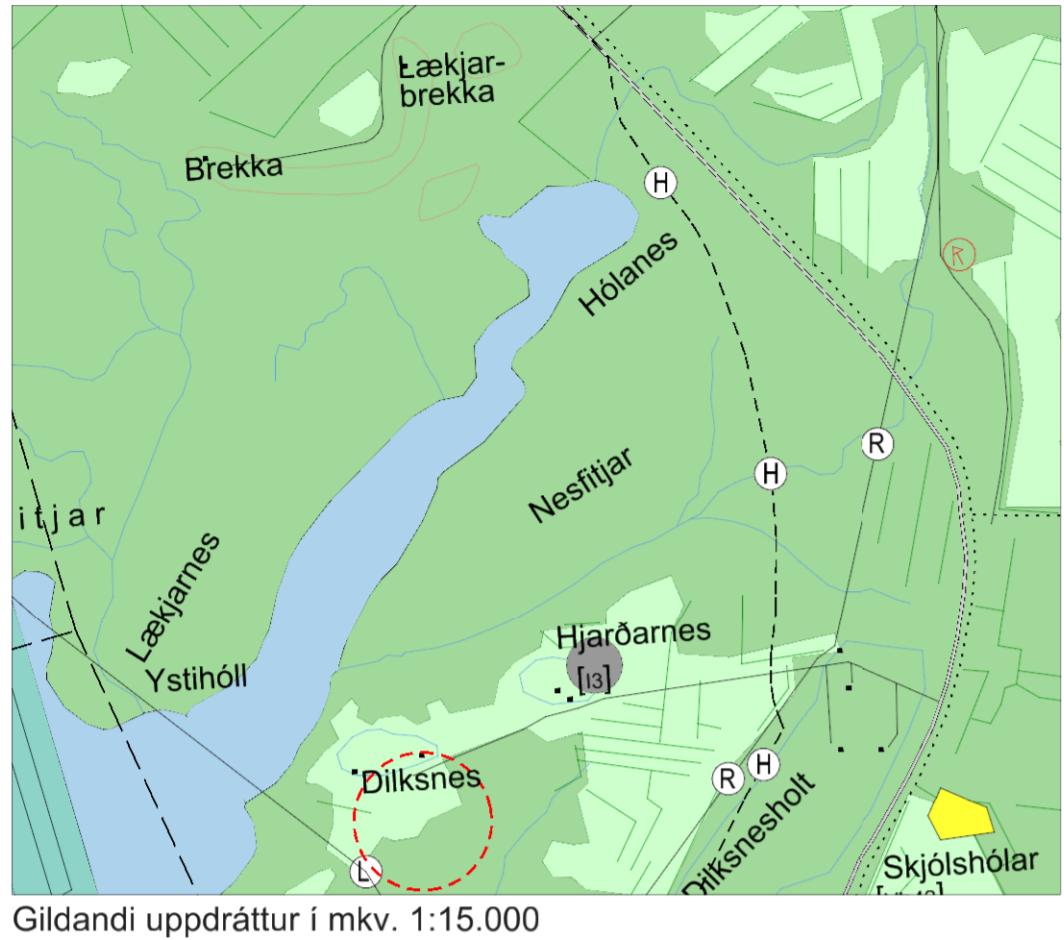




SVEITARFÉLAGIÐ HORNAFJÖRÐUR AÐALSKIPULAG 2012-2030 - HÁHÓLL/DILKSNES



1. ALMENNNT

Um er að ræða breytingu á aðalskipulagi Sveitarfélagsins Hornafjörður 2012-2030, skv. 1 mgr. 36. gr. skipulagsla nr. 123/2010. Aðalskipulag Sveitarfélagsins Hornafjörður 2012-2030 var samþykkt í bæjarstjórn þann 3. apríl 2014 og staðfest af Skipulagsstofnun þann 18. september 2014. Breytingin er gerð vegna fyrirhugaðrar uppbyggingar verslunar og ferðaþjónustu og aðstöðu henni tengdrí við Dilksnes.

1.1 Forsendur og markmið

Umferð ferðamanna hefur aukist verulega í öllu sveitarfélagini. Ferðaþjónustu hefur fest sig í sessi sem atvinnugrein og er orðin ein af undirstöðum samfélagsins. Aðráttarafl svæðisins felst einkum í landslagi og náttúru og eru margir fjölsóttir ferðamannastaðir í sveitarfélagini eins og Jökulsárlón og Skátafell.

Á vormánuðum 2018 kom úr skýrsla um ferðamál í sveitarfélagini Hornafjörður. Í skýrslunni kemur fram að í desember árið 2016 voru alls skráð 979 gistrími. Samkvæmt töluum frá Heilbrigðiseftirliti Austurlands frá 2018 eru um 89 gistiðar með starfsleyfi fyrir allt að 2.460 gistrími eða fyrir 4.920 gesti í sveitarfélagini en liði er að 1 gistrími miðar við 2 næturgesti. Í staðfestu aðalskipulagi með síðari breytingum er heimild fyrir 5.950 gesti. Einnig er í ferli önnur breyting á aðalskipulaguna þar sem gert er ráð fyrir verslunar- og þjónustusvæði við Hellisholt sem heimirnar uppbyggingu fyrir allt að 60 gesti í húsum. Tölur frá Hagstofunni sýna að heildarfjöldi gistiða erlendra ferðamanna hefur aukist í Sveitarfélagini Hornafjörði úr 150.000 árið 2011 í rúmlega 390.000 árið 2017.

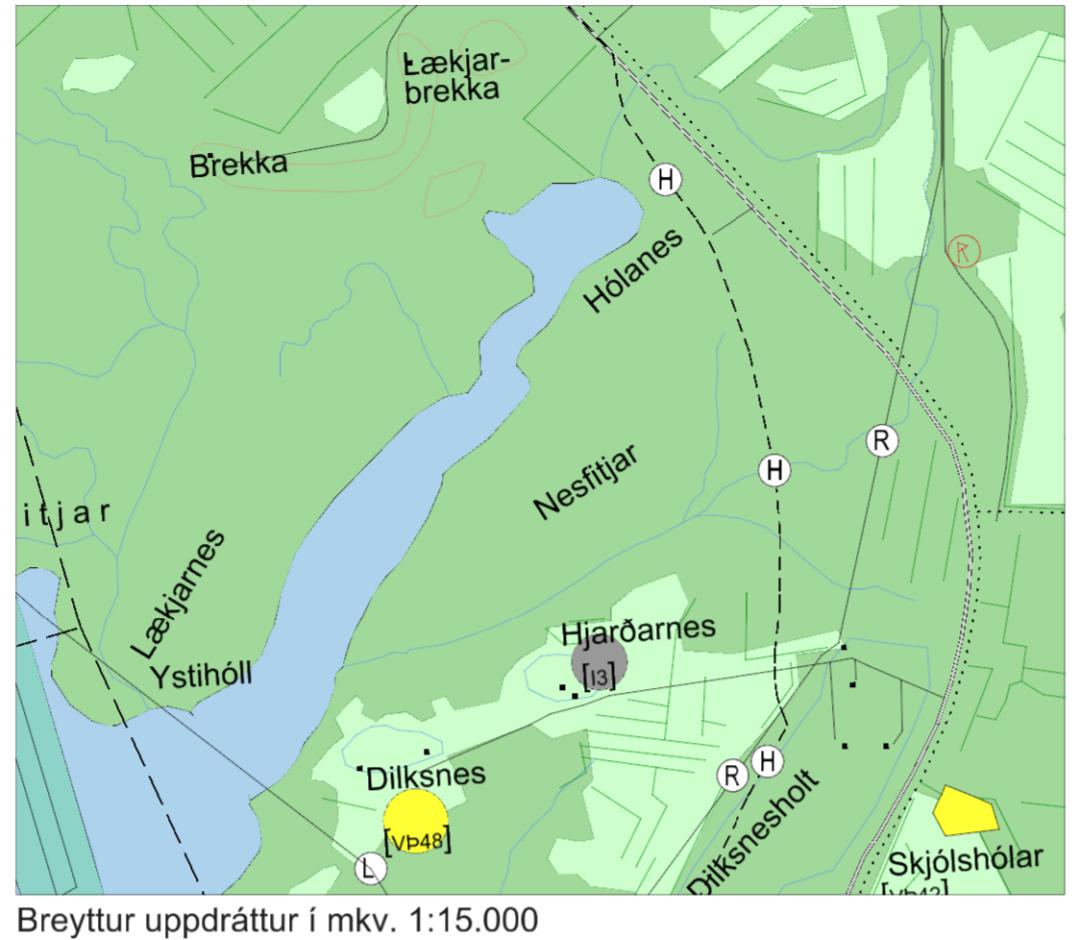
Markmið þessarar breytingar er að heimila uppbyggingu verslunar, veitingasölu, gistiðstöðu og aðstöðu henni tengdrí i landi Dilksness.

1.2 Staðhættir og aðkoma

Breytingin tekur til eins svæðis, Dilksnes (landnr. 159472).

1.2.1 Dilksnes

Breytingin (Vþ48) tekur til 2,5 ha svæðis í landi Dilksnes sem er um 4 km frá Höfn. Á Dilksnesi eru tvö íbúðarhús auk þess sem þar er starfrækt Gróðrarstöðin Dilksnesi og Gistiheimilið Dilksnesi. Svæðið er mishæðott með myrsundum á milli. Mannvirkin standa á grónum klapparholtum, þaðan er mjög viðsynt og blasir þar við fjallahringur Hornafjörðar, frá Horni til Öræfajökuls. Í gildandi aðalskipulagi er landnotun skilgreind sem landbúnaðarsvæði. Aðkoma að svæðinu verður um númerandi aðkomuveg, Dilksnesveg (nr. 9739), frá Hafnarvegi (nr. 99).



1.3 Minjar

Engar þekktar minjar eru á áætluðu verslunar- og þjónustusvæði en fram kemur í gildandi aðalskipulagi að skráningu minja sé ekki lokið fyrir allt sveitarfélagi. Eftirfarandi kemur fram í greinargerðinni:

„Sveitarfélagið mun í samræði við Minjastofnun Íslands vinna að skráningu fornleifa á skipulagstímabilinu. Skráning verður áfangaskipt og svæðum þar sem áform eru um mannvirkjagerð forgangsraða fremst, t.d. þar sem áform eru um uppbyggingu miðstöðva og lykilstaða vegna ferðaþjónustu.“

Skráning minja á svæðinu verður unnin samhlíða gerð deiliskipulags. Ef áður ókunnar formminjar koma í ljós skal tafarlaust haft samband við Minjastofnun Íslands skv. 24. gr. laga nr. 80/2012 um menningarminjar.

Skv. vistgerðaflokun Náttúrufræðistofnunar 2016, flokkast hlutar jarðanna sem votlendisvistgerðir. Alltaf verður einhver röskun á gróðri og jarðvegi við framvæmdir en forðast verður að raska votlendi og rýra verndargildi svæðisins.

1.4 Veitur

Við gerð deiliskipulags á svæðinu skal horft sérstaklega til laga um uppbyggingu og rekstur fráveita nr. 9/2009 í samstarfi við Heilbrigðiseftirlit Austurlands. Gert verður ráð fyrir að fyrirhuguð uppbygging tengist númerandi veitukerfum s.s. raf- og vatnsveitu og verður unnin í samstarfi við sveitarfélagið.

2. TENGLS VIÐ AÐRAR ÁÆTLANIR

2.1 Landsskipulagsstefna 2015-2026

Í gildandi Landsskipulagsstefnu 2015-2026 kemur eftirfarandi fram um skipulag ferðaþjónustu í dreifþýli:

„Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði leitast við að greina sérstöðu, styrkleika og staðaranda viðkomandi svæðis með tilliti til tækifæra í ferðaþjónustu. Skipulagsákváðanir um ferðaþjónustu taku mið af náttúrverndarsjónarmiðum og kortlagningu á aðalindum ferðaþjónustunnar og miði jafnframt að því að ferðaþjónustuuppbygging nytist jafnt íbúum á svæðinu og ferðamönnum.“

2.2 Aðalskipulag Sveitarfélagsins Hornafjörður 2012-2030

Í gildandi aðalskipulagi sveitarfélagssins er land Dilksness, Háhóll, Hjarðarness og Hölaness skilgreint sem landbúnaðarland auk þess sem skilgreint er iðnaðarsvæði vegna steypstöðvar.

Eftirfarandi stefnumarkmið snúa að svæðum líkt og því sem hér er til umræðu:

„Stefna Sveitarfélagsins Hornafjörðar er að auka þátt ferðaþjónustu í atvinnulífi og menningu í sveitarfélagini og að aðalskipulag stuðli að því.“

„Við uppbyggingu á svæðum verslunar og þjónustu í sveitum skal taka mið af byggðarmynstri og landslagi, sbr. kafla 7.1, sem eru m.a.:“

- Að byggð falli að byggðarmynstri, sé í samhengi við staði þar sem hefur verið búseta, eða tengist bæjarhlöðum og myndi eftir atvikuum samfelli með byggð sem þegar stendur, og sé víkjandi í landslagi.
- Að vanda sé til mannvirkja með tilliti til útlits, varanleika og viðhalds.“

Þá kemur fram, í kafla 7.1 að „stefna sveitarfélagsins Hornafjörðar er að auka þátt ferðaþjónustu í atvinnulífi og menningu í sveitarfélagini og að aðalskipulagið stuðli að því“.

2.3 Áfangastaðaáætlun DMP á Suðurlandi

Í áfangastaðaáætlun DMP fyrir Suðurland eru sett fram starfsmarkmið og horft er til þáttu sem snúa að fyrirhugaðri uppbyggingu:

- 1.1 Uppbygging á aðalskipulagi sveitarfélagsins, Landsáætlun um uppbyggingu innviða, Samgönguáætlun, Áfangastaðaáætlun DMP, stjórnar og verndaráætlun.
- 1.3 Uppbygging tekur mið af umhverfinu og fellur vel að náttúrunni á hverjum stað.
- 1.4 Gæta þess að uppbygging byggist á fegurð og góðri hönnun.
- 2.1 Aðalskipulag hafi skýra sýn á uppbyggingu ferðaþjónustu.
- 2.2 Aðalskipulag hafi skýra sýn á staðsettningu og fjölda gistiðistaða.

3. BREYTING Á AÐALSKIPULAGI

3.1 Breyting á upprætti

Breyting er gerð á skipulagsupprætti Höfn/Nesjahverfi. Fært er inn á upprætt hringtákn fyrir landnotunina verslun- og þjónusta Vþ48.

3.2 Breyting í greinargerð

Í kafla 16.2 um verslun og þjónustu í Nesjahverfi og sveitunum, á blaðsíðu 40, er bætt við eftirfarandi línu við töflu 16.2:

| Vþ nr. | Staður, starfsemi og umfang* |
|--------|---|
| Vþ 48 | Dilksnes. Ferðaþjónusta. Uppbygging gisti- og veitingaþjónustu heimil, skv. deli-skipulagi fyrir allt að 35 gesti í húsum og einnig verslun, m.a. í tengslum við rekstur gróðrarstöðvar. Heildarstærð allt að 2,5 ha. |

4. UMHVERFISKÝRSLA

Breytingin á aðalskipulagi fellur ekki undir lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 en gerð er grein fyrir áhrif breytingarinnar á umhverfi í samræmi við 12. gr. skipulagsla nr. 123/2010 gr. 4.4. í skipulagsreglugerð nr. 90/2013.

4.1 Umhverfisáhrif

Fyrirhuguð breyting mun hafa óveruleg áhrif á náttúrufar, þ.a.m. umhverfisþættina jarðfræði og jarðmyndanir. Svæðið nýtur ekki sérstakrar verndar skv. aðalskipulagi en í tillögu Náttúrufræðistofnunar að B-hluta náttúrumínaskrár er gerð tillaga að stóru svæði, Hornafjörður – Kolgríma, alls 184 km² vegna vistgerða á svæðinu. Skv. heimsíðu Náttúrufræðistofnunar(ni.is, jan 2019) er svæðið tilnefnt vegna vistgerða á landi, fjörvistgerða og fugla. Skv. vistgerðakortlagningu eru votlendissvæði innan jarðanna en ekki er talíð að þau verði fyrir áhrifum vegna breytingar aðalskipulags.

Ahrifin á gróður og dýralið eru metin óveruleg þar sem framkvæmd er ekki talin hafa varanleg áhrif nema þar sem land fer undir veg og byggingar. Skv. vistgerðaflokun er viða að finna votlendisvistgerðir innan jarðanna en svæðið er í númerandi bæjartoru og svæðið allt meira og minna raskað.

Óveruleg áhrif eru metin á landnotkun. Ekki er verið að ganga á svæði sem er notað til ræktunar eða þykir vera úrvals ræktunarland.

Ahrif á ásýnd og landslag við Dilksnes eru áhrifin metin óveruleg þar sem fyrirhuguð uppbygging á sér stað nálgæt númerandi mannvirkjum og trjágróður umlykur svæðið.

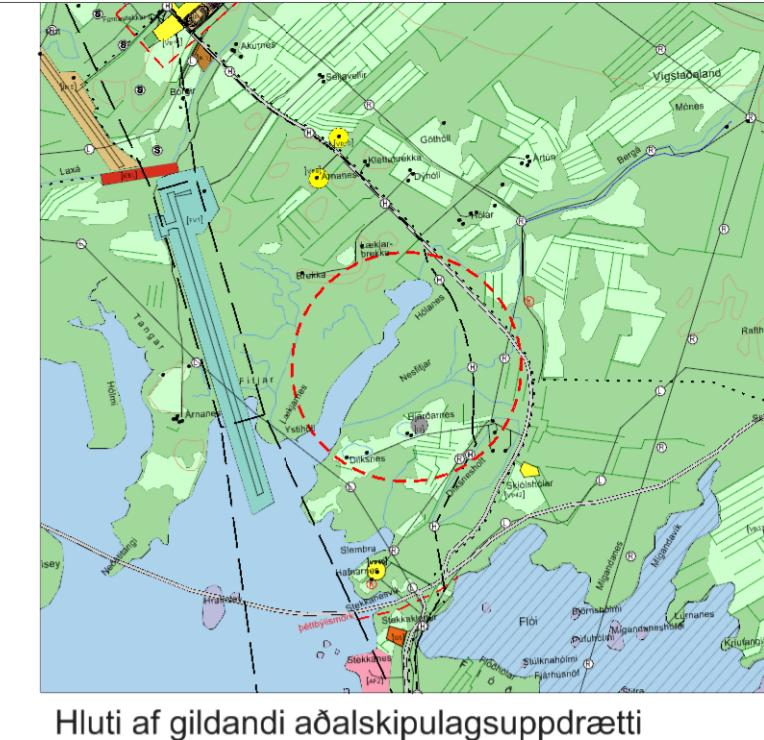
Ahrif á samfélög eru metin jákvæð þar sem stuðlað er að auðknum atvinnutækifærum á svæðinu og aukið framboð á gistiði fyrir ferðamenn.

Áhrif á minjar eru talin óviss þar sem ekki hafa verið skráðar minjar á þessu svæði. Bent er á að skv. gildandi aðalskipulagi segir um minjar, „Sveitarfélagið mun í samræði við Minjastofnun Íslands vinna að skráningu fornleifa á skipulagstímabilinu. Skráning verður áfangaskipt og svæðum þar sem áform eru um mannvirkjagerð forgangsraða fremst, t.d. þar sem áform eru um uppbyggingu miðstöðva og lykilstaða vegna ferðaþjónustu.“ Við deiliskipulagsgerð svæðisins skal skrá minjar.

Áhrif á heilsu og öryggi eru metin óveruleg.

4.3 Niðurstaða

Breyting er talin hafa óveruleg umhverfisleg áhrif. Ávallt eru staðbundin áhrif af byggjungum en leggja skal áherslu á að í deiliskipulagi sé hönnun mannvirkja vönduð og í samræmi við stefnumið sveitarfélagsins í gildandi aðalskipulagi, kafli 16.3. Á Dilksnesi mun vera byggt nálgæt númerandi byggð. Áhrif á fuglalif eru óveruleg eftir að framkvæmdum lýkur, enda svæðið í númerandi bæjartoru. Breytingin er talin styðja við stefnu í gildandi aðalskipulagi en þar kemur fram að ferðaþjónusta í sveitum Hornafjörðar verði aukin til að skjóta styrkari stoðum undir atvinnulíf og menningu í sveitarfélagini.



SKÝRINGAR

| | |
|--------------------------------|--|
| Verslun og þjónusta [Vþ] | Fjarskipti |
| Athafnararsvæði [AT] | Rafvelta |
| Landbúnaðarsvæði [L] | Ljósleðari |
| Óbyggð svæði [ÓB] | Hitaveita |
| Völn, ár og sjór [V] | Búsetuminjarrhverfisvernd staðir og minjar, valdir af fomlefalista |
| Skurðir | Stofnvegir |
| Tún | Tengivegir |
| Hjóreiða, göngu- og reiðstigir | Aðrir vegir |
| Ónnur náttúrumeri [ÖN] | Ónnur náttúrumeri |

5. MÁLSMEDFERD OG UMSAGNARAÐILAR

5.1 Skipulags- og matslysing

Skipulagslysing var tekin fyrir í skipulagsnefnd þann 05.12.2018 og var frestur til að skila inn athugasemduum til 30. janúar 2019. Umsögn barst frá Skipulagsstofnun, Umhverfisstofnun, Vegagerðin, Náttúrustofu Suðausturlands, Minjastofnun Íslands, Landgræðslunni, Heilbrigðiseftirliti Austurlands og Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu.

5.2 Umsagnaraðilar

Aflað verður heimildar Skipulagsstofnunar til auglýsingar.

Eftirfarandi aðilar eru umsagnaraðilar við þessa breytingu: